

PREZIDENTKA

L'UBO OLACH

VYDAVATEĽSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV

Copyright © 2019 Ľubo Olach

Cover design © 2019 Ľubica Končeková

Slovak edition © 2019 Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov,
spol. s r. o., Bratislava

e-mail: vsos@stonline.sk

<http://www.vsos.sk>

VYDAVATEĽSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV,
spol. s r. o.

Ľubo Olach: Prezidentka
Zodpovedná redaktorka Zuzana Huďová
Obálka, grafická úprava a sadzba Ľubica Končeková
Tlač P + M, s. r. o., Turany
Prvé vydanie
Vytlačené na Slovensku

ISBN 978-80-8202-109-0

Ľubo Olach

PREZIDENTKA

V politike nerozhoduje idea ale peniaze!

POĎAKOVANIE

Rád by som sa poďakoval všetkým, ktorí mi pri písaní tejto knižky pomohli, dali mi cenné rady, priateľsky ma povzbudili a pridali aj inšpiráciu. Sú to predovšetkým moja manželka Marika, syn Ľubomír, nevesta Janka, dcéra Zuzka, zať Jožko a brat Miloslav, ktorý je prvým kritikom mojich knížiek.

Okrem historických udalostí, ktoré využívam nato, aby som čitateľom priblížil atmosféru nedávnych čias, sú všetky postavy románu, ktoré na stránkach knihy vystupujú, vymyslené. Akákoľvek súvislosť s reálnymi menami je náhodná a nezodpovedá realite.

I.ČASŤ

PROLÓG

Tak som sa stala prezidentkou, pomyslela si v duchu Katka Krásna. Zdá sa mi to ako sen. Ako pomerne mladá, štyridsaťpäťročná žena, som sa v katolíckom a vidieckom Slovensku stala hlavou republiky, a to s dosť dominantným spôsobom. Bohvie, či som nakoniec urobila dobre, blysla je hlavou ďalšia myšlienka, keď som sa dala nahovoriť, aby som išla kandidovať za hlavu štátu. Moje súkromie a všetko, čo s tým súvisí, sa stane verejnou záležitosťou. No čo už. Teraz si na nejaký týždeň zoberiem voľno a potom sa začnem pripravovať na svoju novú funkciu, o ktorej v podstate nič neviem. Možnože je to aj dobre, lebo keby som tušila, čo ma čaká, tak by som do toho asi nešla. Z myšlienok ju vytrhol hlas moderátora, ktorý ju vyzval, aby prehovorila k svojim stúpencom. Tých si pozvala už pred vyhlásením oficiálnych výsledkov. Ved' bolo takmer isté, že voľby vyhrá, a to s veľkým náskokom. Aj stávkové kancelárie dávali na jej víťazstvo pomer 1:1,04. Ak teda človek vsadil na ňu sto eur, po jej víťazstve dostane len o štyri eurá viac.

Ako sa to vlastne všetko začalo, pýtala sa sama seba. Snáď v tom osemdesiatom deviatom, keď som mala šestnásť rokov. Až tak som nechápala, čo sa vonku deje, no od rodičov som

vedela, že komunizmus nie je dobrý a ak revolúcia zvíťazí, budeme môcť slobodne cestovať. Pre mňa to znamenalo, že celá rodina môže ísť každý rok na dovolenku do Juhoslávie a ja si môžem kupovať platne so zahraničnými spevákmi. Inak som bola so svojím životom spokojná. Počas revolúcie sme namiesto vyučovania chodili so spolužiakmi manifestovať na Námestie SNP. Štrngali sme kľúčikmi za lepšiu budúcnosť, aj keď sme nevedeli akú. Skôr ako tá nežná mi v hlave utkvela skúsenosť s mojou najlepšou kamarátkou Magdou. Zostali sme po vyučovaní v triede, aby sme pripravili plagáty na manifestáciu na druhý deň. Vonku aj vnútri už bolo šero, veď v novembri sa stmieva rýchlo. Zrazu ku mne moja najlepšia priateľka prišla a povedala mi, že ma ľúbi. Vtedy a v tom veku mi ani nenapadlo, že je lesbička. Myslela som si, že mi to hovorí ako kamarátka, tak som jej odpovedala, že aj ja ju ľúbim.

„Ach, Katka, taká som šťastná,“ povedala vtedy Magda, „že aj ty ma ľúbiš. Dajme si na naše priateľstvo pusu.“ Nato pristúpila ku mne, objala ma a dala mi na ústa bozk. Akosi automaticky som otvorila ústa a bozk som jej opätovala. Bola to zrejme podvedomá reakcia ako na bozkávanie sa s chlapcami. Bola som celkom pekná baba, takže chlapci mali o mňa záujem a mne tiež neboli ľahostajní. Na túto príhodu si vždy spomeniem, keď niekto zmieni Nežnú revolúciu. Nebolo to nepríjemné, ale na bozkávanie s chlapcami to nemalo. S Magdou sme sa aj naďalej kamarátili, no potom už k ničomu nedošlo, lebo som sa zamilovala do môjho prvého frajera Palina.

„Dobrý deň, teta Prieložná,“ pozdravil sa môj chlapec, „pustíte so mnou Katku na večernú demonštráciu na námestie SNP?“

„Čo sa tam večer bude diať? Nebude to nebezpečné?“ strachovala sa mama.

„Však komunisti už prehrali,“ tváril sa sebavedomo Paľo, „takže žiadne problémy už nehrozia.“

„No len aby. Dobré, môže ísť s tebou, ale o ôsmej večer nech ste doma, inak už Katku nikde nepustím.“

„Spoloční sa, teta! Privediem ju!“

„Tak chodíte a fandíte aj Dubčekovi. Ten to všetko pred dvadsiatimi rokmi začal, tak by si zaslúžil byť prezidentom.“

Šťastne sme vypadli z domu a ponáhľali sa na električku. Tá bola preplnená, a tak sa Pali na mňa s radosťou nenápadne pritlačil. Páčilo sa mi to, aj keď som sa snažila akože odtiahnuť, ale potom som to nechala na neho. Hej, boli to krásne časy. Revolúcia je pre víťazov vždy úžasná a ja som teraz vyhrala, aj keď bez pomoci priateľov by som to nezvládla. Pravda, budem sa im musieť patrične odplatiť funkciami, ale víťazstvo je sladké.

VTEDY V TÁBORE

Písal sa rok 1987. Rodina Prieložných sa veľmi neodlišovala od ostatných obyvateľov paneláka. Otec Karol bol ekonomický inžinier. Pracoval v Slovenskej sporiteľni ako riaditeľ pobočky v Malackách, kde z Bratislavy každý deň dochádzal a, pravdaže, aj naopak. Preto chodil z práce domov dosť neskoro. Mama Júlia bola zamestnaná ako účtovníčka v ÚĽUVe, teda v Ústredí ľudovej umeleckej výroby na Dunajskej ulici. Ich dcéra Katka mala štrnásť rokov. Mala peknú tvár s čiernymi dlhými vlasmi, s primeranou súmernou postavou, krásnymi veľkými čiernymi očami a mierne do x nohami. V škole jej to išlo na jednotku. Zaujímal sa o všetko možné. Brat Juraj bol od nej o dva roky mladší a stále jej robil čosi napriek. Pravda, čo už od takého fagana môže slečna v jej rokoch očakávať?

Z ich bytu na Peknej ceste nemala do školy na Hubeného ulici ďaleko. Stačilo jej, keď vyšla o trištvrte na osem z bytu a ešte prišla včas. Mala výhodu, že nemusela čakať na električku. Do školy chodila pešo. Bolo o tri minúty osem, keď otvorila dvere VIII. A a vošla dnu.

„Ahojte,“ pozdravila spolužiakov, no takmer nikto je neodpovedal. Už sa chystali na prvú vyučovaciu hodinu, ktorou

bola matematika. A tá veľmi v obľube nebola. Sadla si na svoje miesto v tretej lavici v strede, kde na ňu už čakala Magda.

„Čo si zaspala, keď si prišla len tak-tak?“ spýtala sa jej. „Chcela som sa ťa niečo opýtať, no teraz to už nestihnem. Dúfam, že ma učka nevyvolá.“

„Neboj sa,“ posmelila ju Katka, „dnes by nemala skúšať. Na poslednej hodine predsa povedala, že bude vysvetľovať novú látku.“

„No neviem. Aj minule mala vysvetľovať, a nakoniec skúšala. Jej sa nedá veriť. Myslí si, že keď učí matiku, tak si môže robiť, čo chce! Si predsedníčka triedy a ako jednotkárka máš u nej očko. Keď by chcela zase skúšať či nebudaj dať päťminútovku, tak by si jej mohla pripomenúť, že vravela, že nám vysvetlí novú látku.“

„Dobre, dobre, poviem, len sa toľko nestrachuj. A už buď ticho, lebo nás za vyrušovanie naozaj vyvolá.“

Aj keď sa to rodičom vzhľadom na jej vek veľmi nepáči, chodila so spolužiakom z triedy, Paľom Červeným. V tých časoch to však už nebolo nič zvláštne, no rodičia to nie veľmi vítali. Hovorili, že najmä dievčatá na to majú čas. Katku to poburovalo. Prečo by na chodenie s chlapcom mali mať baby čas a chalani nie? Čo je to za spravodlivosť? Keď mi to rodičia budú zase pripomínať, tak im o tom svoje poviem. Dnes idem s Palinom do kina, tak dúfam, že pred ním nebudú mať žiadne poznámky.

„Katka, keď si porobíš úlohy, mohla by si trochu poupratovať vašu izbu. Je v nej dosť veľký neporiadok.“

„Mami, s Palinom ideme na šiestu do kina. Nech izbu aspoň raz uprace Juro, aj tak nič nikdy nerobí.“

„Nehovorím, že je to zlý chlapec,“ poznamenala mama, „ale zdá sa mi, že na randenie máš ešte dosť času. Mohla by si si ísť radšej niekde zašportovať.“

„Mama, nebuď taká staromódna. Dnes sú iné časy, ako keď si ty chodila s otcom. Mne sa Palino páči, rozumie mi a je

s ním aj zábava. Mnohé dievčatá v triede by s ním rady chodili, ale on si vybral mňa a ja jeho.“

„Dobre, dobre, ale po skončení filmu príď domov a nech ťa odprevadí až po vchod do baráku.“

Bože, to stále kázanie nemá konca, pomyslela si v duchu Katka a vyložila si na stôl knižky a zošity, aby si urobila úlohy na zajtrajšie vyučovanie. Medzi nimi mala schovanú aj rozčítanú požičanú knižku o dvoch zamilovaných s názvom „Slnko hreje len pre nás“. Dala sa do jej čítania. No najskôr si otvorila učebnicu geografie. V prípade, že by do izby náhle prišla mama, tak ju s touto knižkou zakryje. S učením nemala problémy. Väčšinou si všetko, čo potrebovala, zapamätala pri výklade učiteľa. Ani domáce úlohy jej netrvali dlho. Začítala sa a zrazu s hrôzou zistila, že je už pol šiestej. Bleskove si natiahla texasky, obliekla blúzku, na to si dala priliehavý svetrík, ktorý zvýraznil jej rastúce prsia, obula si tenisky, hodila na seba vetrovku a už jej nebolo. Ešteže som sa náhodou pozrela na hodinky, hovorila si v duchu, ak hneď pôjde električka, tak tam prídem tak akurát. V tom najlepšom som musela prestať. Zrovna sa tí dvaja bozkávali. On jej chcel dať ruku pod svetrík, ale ona mu ju stále dávala preč. Čo keď aj Paľo ma bude chcieť chytať za prsia? Zatiaľ sme sa len bozkávali, no dlho pri tom zrejme nezostane. Tí chlapci myslia stále len na jedno. Možno by sa mi to aj páčilo, predstavovala si v duchu túto možnosť, keď električka prudko zabrzdila. Tesne pred ňou ktosi prebehol a jej sa zdalo, že to bol Paľo. No to je somár, však ho mohla zraziť. Dobre mu za toto vynadám. Po pár metroch električka zastala na námestí SNP. Po otvorení dverí sa rozbehla ku kinu Pohraničník. Bolo o tri minúty šesť. Stihla to.

Tváril sa, že už na ňu dlho čaká, ale to mu nevyšlo. Hneď ho vyhrešila za to, že skoro podbehol pod električku, a tak už bol ticho. Len čo si sadli na stoličky, zhaslo svetlo. Začal žurnál, filmový týždenník. Dozvedeli sa z neho, čo je nového doma a vo svete. Po malej prestávke začal samotný film. Jeho dej

sa odohrával v Sovietskom zväze a bol o mladých ľuďoch, ktorí na výlete zabľúdili v tajge. Keď zhaslo svetlo, tak ju chytil za ruku. Vďaka ju nechala v jeho dlani. Chodili spolu už tri mesiace a zatiaľ sa ju ani nepokúsil chytiť za pučiace prsia. Nevedela, či to chce a či mu to dovoľí, keď sa o to pokúsi. Pustil jej ruku a objal ju okolo pliec. Strpla. S napätím čakala, čo sa bude diať. Pomaly posúval svoju pravú ruku k jej prsiam. Keď už ju mal takmer na jej pravom prsníku, dala mu ju naspäť na plece. Táto scéna sa opakovala ako pri nakrúcaní filmu. Nespočetnekrát. Keď mu nakoniec dovolila, aby jej jemne hladkal prsia, film sa skončil a rozsvietilo sa svetlo. Naľakane jej dal ruku z pliec dole. Bol celý vzrušený, ale tváril sa, akoby sa počas filmu nič nedialo.

X X X

„Myslíš si, že keď si predsedníčkou školskej pionierskej rady, či čo to je, že si môžeš všetko dovoľovať?“ oborila sa na ňu učiteľka biológie Značková.

„Súdužka učiteľka, na poslednej hodine ste povedali,“ nedala sa Katka zastrážiť, „že túto hodinu dnes nebudeme mať a že niekedy nabudúce si ju nahradíme. Takže my sme sa podľa toho zariadili. Zo školy sme počas prestávky odchádzali domov, lebo to bola v tomto prípade posledná hodina. Keby sme sa náhodou nestretli pred bránou školy, tak tu nie sme.“

„Keď ste takí šikovní a rýchli, tak si urobíme päťminútovku, aby som videla, ako sa na biológiu systematicky pripravujete. Vytiahnite si zošity.“

Písomka nedopadla dobre, keďže súdužka učiteľka dala zámerne ťažké otázky. Lepšie známky dostali len žiaci, ktorých bavila biológia a perspektívne chceli ísť na strednú zdravotnícku školu alebo na medicínu. Katka medzi nich nepatrila. Horoko-ťažko to vyškriabala na trojku. Mala dobrú pamäť, a tak si z minulej hodiny dosť zapamätala. Učiteľka test počas hodiny

aj vyhodnotila. Bola sama so sebou spokojná. Až na pár výnimiek dostali žiaci štvorky a päťky.

„Tak vidíte, moji milí,“ neodpustila si ironický komentár Značková, „namiesto chodenia poza školu by ste sa radšej mali učiť. Dúfam, že nabudúce budete múdrejší a Prieložná bude na vás lepšie vplývať. Ty si mi teda pekná pionierka!“

„Súdružka učiteľka, krivdíte mi,“ nedala sa Katka, „my sme sa držali len toho, čo ste minule povedali, a nič viac.“

„Sadni si, lebo zavolám tvojho triedneho nech si s tebou urobí poriadok. Sopľaňa akási drzá!“

„Mami vo štvrtok o sedemnástej bude rodičko. Pôjdeš naň?“

„Samozrejme, že áno. Mám sa na niečo pripraviť? Znamky máš výborné, len neviem, či tá tvoja spravodlivá povaha zas niečo nevyviedla. Mýlim sa, Katka?“

„No vieš, mami,“ opatrne začala, „pochytila som sa s biologicárkou. Nemala pravdu, tak som sa ozvala. Po hodine asi na mňa žalovala triednemu, takže ti bude zrejme niečo hovoriť. Fakt nemala pravdu a mne to nedalo. Ozvala som sa a triede sa za to pomstila testom. Nemusím ti hovoriť, že dala ťažké otázky. Nebola ani jedna jednotka. Ja som dostala trojku aj s tromi ďalšími dievčatami. Dvojky mali len tri dievčatá. Pali no má päťku.“

„Jaj, dievča moje zlaté, ty si myslíš, že keď máš pravdu, tak sa môžeš ozvať? Už si dosť veľká, aby si pochopila, že v živote to chodí inak. Pravdu u nás majú len komunisti. No nech ťa ani nenapadne o tomto hovoriť. Dali by ti to do posudku a na gymnázium by ťa nezobrali. Pre teba by to bola veľká škoda.“

„Ahoj, Magduš, tak ako si dopadla doma?“ spýtala sa Katka, keď si v piatok ráno sadli do školskej lavice.

„Bohviečo to nebolo. Asi vieš, že triednemu na nás žalo-